HE 97/2022 vp 28.9.2022

Alla valtiovarainministeriön valtionhallinnon kehittämisosastolta saadut huomiot:

Nimittämisestä määräaikaiseen virkasuhteeseen säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa ja nimittämisestä määräajaksi virkaan valtion virkamieslain 9 § 2 momentissa. Valtion virkamieslain 9 §:ää ei sovelleta kuitenkaan tuomarin virkaan tai tuomariin (VML 3 a §). Valtion virkamieslain 9 a §:ssä säädetään ns. valtionhallinnon ylimmän johdon (VML 26 §:n 3 ja 4 kohdat) nimittämisestä viiden vuoden määräajaksi, jollei erityisestä syystä ole perustetta nimittää tätä lyhyemmäksi määräajaksi. Valtion virkamieslain 9 a §:n 1 momenttia ei sovelleta ulkoasiainhallinnon, rajavartiolaitoksen, poliisihallinnon, valtiosihteerin, valtakunnansyyttäjän, Energiaviraston ylijohtajan ja valtakunnansovittelijan virkoihin (VML 9 a § 2 momentti). Joidenkin valtion virkojen osalta määräajaksi nimittämisestä on säädetty lain tasolla muualla lainsäädännössä. Viimeksi mm. vanhusasiavaltuutetun osalta vanhusasiavaltuutetusta annetun lain (753/2021) 2 §:ssä ja tiedusteluvalvontavaltuutetun osalta tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain (121/2019) 6 §:ssä.

Valtion virkamieslain 9 tai 9 a §:stä ei tulisi säätää poikkeuksia valtioneuvoston asetuksella, eikä siihen valtion virkamieslaissa ole säädetty valtuutustakaan. Nyt HEUNIn johtajan määräaikaisuudesta säädetään voimassaolevan Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimivasta Helsingin kriminaalipoliittisesta instituutista annetun asetuksen (630/1982) 6 §:ssä ja ehdotetun uuden asetuksen 5 §:ssä. Herää myös kysymys, kattaako lakiesityksen 6 §:n mukainen asetuksenantovaltuutus nimittämistä määräajaksi. Ko. pykäläluonnoksen mukaan: ”Tarkemmat säännökset henkilöstöstä, virkamiesten erityisistä kelpoisuusvaatimuksista, nimittämisestä virkaan tai virkasuhteeseen, johtajan tehtävistä ja sijaisista, avustuksista, neuvottelukunnan toiminnasta ja neuvottelukunnan jäsenille suoritettavista korvauksista sekä eräiden asiakirjojen toimittamisesta Yhdistyneille Kansakunnille annetaan valtioneuvoston asetuksella.” Jos asiasta valtioneuvoston asetuksen tasolla säätäminen nähdään mahdolliseksi, asetuksenantovaltuutusta tulisi täsmentää tämän asian osalta.

Miska Lautiainen
Hallitusneuvos
Valtionhallinnon kehittämisosasto
Valtiovarainministeriö
PL 28, 00023 Valtioneuvosto
Puh. 02955 30212
Sähköposti: miska.lautiainen@gov.fi